

چرا دولت‌ها شکست می‌خورند؟

جمع‌بندی و پیشنهاد

یکی از ام‌المسائل کشور در ۴۰ سال اخیر، نبود شفافیت میان ارکان کشور و اجتناب از بیان و بازگویی واقعیات کشور (بحران‌ها و چالش‌ها) و تحلیل ریشه‌های واقعی آن بوده که سبب شده زنگ خطر به صدا درآید. واقعیت آن است که کشور ما امروزه در غالب حوزه‌ها و قلمروها با چالش‌ها و بحران‌های قطعی و جدی مواجه بوده و به اصطلاح با «وضعیت آستانه‌ای بحران فراگیر» که شاکله کشور و بقای ایران را در معرض تهدید قرار می‌دهد، مواجه است. از همین رو باید نکات زیر را درخصوص واقعیت‌های مدیریت کشور مدنظر قرار داد:

● باید پذیرفت وضعیت موجود براینند تمامی فرایندها و ساختارهای کشور در سه حوزه کلان مدیریت اجرایی، قانون‌گذاری و نظارت در ۴۰ سال اخیر بوده و تمامی این مصائب را نمی‌توان صرفا به پای دولت‌ها نوشت.

● باید پذیرفت استراتژی تصمیم‌نگرفتن یا به آینده موکول‌کردن تصمیمات، یک استراتژی شکست‌خورده در به‌تعویق‌انداختن بحران‌ها بوده و فقط ما را بیشتر به وضعیت «هم‌آیندی بحران‌ها» رهنمون می‌کند. بنابراین باید برای حل مسائل و عبور از بحران‌ها و ترسیم آینده‌ای بهتر برای کشور، جسورانه خردمندانه و بی‌روینکرد حفظ و ارتقای منافع عمومی تصمیمات بزرگ گرفت.

● باید پذیرفت برای ساختن ایرانی با عظمت و درخ‌ور ایرانیان باید در نظام حکمرانی، به گفتمان «کشورداری» گذار کرد و با تعریف و سرمشق قراردادن منفعت عمومی، مصالح کوتاه‌مدت هر یک از عناصر کشور را فدای منافع عمومی بلندمدت نکرد.

● باید پذیریم فساد بزرگ در مجموعه دولت، «ناکارایی و نامولودبودن دولت» در رهنمون‌سازی کشور به سوی توسعه است که این خود به دلیل تضعیف تدریجی طبقه مدیران میانی و کارشناسان دستگاه‌های دولتی بوده‌که نقش تصمیم‌سازی و تصمیم‌یاری مدیران فرادست و عالی را برعهده دارند و بهتر است با آدرس‌های غلطی چون نقش آقازاده‌ها، تحریم‌ها و… خود و جامعه را گمراه نکنیم. ● باید پذیرفت که در ۴۰ سال اخیر از خاصیت اکسیرگونه آموزش (از کودکستان و مدرسه گرفته تا دانشگاه) غفلت شده و برای حرکت به سوی توسعه ملی نیازمند تحولی اساسی در این حوزه هستیم تا به تعبیر پیامبر عظیم‌الشان (ص) بتوانیم معادنی از طلا و نقره در میان مردمان داشته باشیم.

● باید پذیرفت هنوز پس از ۴۰ سال، توسعه و پیشرفت دستور کار اصلی کشور نبوده که این مهم جز از رهگذر یکپارچگی و انسجام ملی، دلسوزی و اتمسفر عمومی جامعه از طریق رسانه‌ها و تریبون‌ها، خیزش و حرکت در ریل توسعه ملی محقق نخواهد شد.

● باید پذیرفت که جز از طریق آتش‌بسی و تپخانه‌های تخریب دولت‌ها و بسط همدلی و اعتماد میان همه ارکان کشور و اصلاح و بازپیرایی افکار و اتمسفر عمومی جامعه از طریق رسانه‌ها و تریبون‌ها، هیچ اقدام مؤثری در مسیر به‌کرد و ارتقای بهره‌وری دولت صورت نخواهد گرفت.

سخن آخر اینکه خروج ایران از بحران و گذار آن به سوی کشورهای توسعه‌یافته جز از طریق دگرگونی در بسیاری از نگرش‌ها، رویکردها، ساختارها و رویه‌های جاری از یک سو و احیا و تقویت «آین‌کشورداری» مبتنی بر تعریف یک سیاست مستقل و بومیای ملی، تنظیم روابط و برهم‌کنش‌های میان همه ارکان کشور (نظام، دولت، ملت و سرزمین، مبنایقراردادن منافع بلندمدت ملی در س‌رلوحه تمامی سازوکارهای سیاست‌گذاری کشور و در نهایت مسئله‌گشایی و داشتن عزمی راسخ برای درهم‌شکستن بسیاری از بن‌بست‌ها و تابوهای خودساخته ممکن نیست.

۱- برگرفته از ایده‌های فکری دکتر محمد فاضلی «کارشناس برنامه‌ریزی و آمایش سرزمین سازمان برنامه‌وبودجه کشور

آخرین هفته آبان و فیل و اتاق تاریک

آیا برای کشته‌ها و مجروحان حقوقی قائل‌اند یا نه. اگر نه چرا؟ و اگر آری چگونه این حقوق باید استیفاشود؟ چه چیز باعث شد که یک تصمیم اقتصادی، بجا یا نابجا، چنین آثار تلخ و پرزه‌پنده‌ای بر جای گذارد؟

خیلی پرسش‌های دیگر نیز وجود دارد. دولت باید گزارش مکتوب و مستند و همه‌جانبه‌ای از آنچه گذشت منتشر کند تا هم بتواند پاسخ افکار عمومی را بدهد و هم اخبار را مدیریت کند. سیاست‌سازاناکارم‌بی خبرگذاشته‌اند افکار عمومی، حکایت همان قصه معروف مولانا در مثنوی و اتاق تاریکی است که هرکس باید گمان برد که چه چیزی درون اتاق است. هرکس قسمتی از بدن فیل را که لمس می‌کند، تمام حقیقت می‌پندارد. طبیعی است که این ابهام مانع از فهم دقیق ماجرا شده و در جامعه سیاسی، جامعه مدنی و حتی در میان تصمیم‌گیران کشوری راه را برای کشف و فهم واقعیت‌هایی که درون جامعه ایران می‌گذرد، تنگ می‌کند. ناهمیی با کج‌فهمی نمی‌گذارد از مشکلات و مسائل گره‌گشایی شود. به حق گردش آزاد اطلاعات احترام بگذارد.

اقتصاد

جزئیات منابع ۳۰۲ هزار میلیاردتومانی هدفمندی یارانه‌ها در لایحه بودجه ۹۹

تکیه روحانی به درآمد طرح ابداعی احمدی‌نژاد

سازمان هدفمندی یارانه‌ها به سازمان برنامه‌وبودجه دوم کشور بدل می‌شود؟

عنوان	درآمد در لایحه بودجه ۹۹ (هزار میلیارد)	درآمد در بودجه ۹۸ (هزار میلیارد)	میزان افزایش
فروش داخلی گاز	۳۰	۲۴۵	۵۵
صادرات گاز	۴۵	جزء درآمد هدفمندی نبوده است	۴۵
فروش صادرات۵۱ فرآورده نفتی اصلی (بنزین، گازوئیل و…)	۸۲ تا ۸۳	۴۳۵	۳۸۵
فروش داخلی ۵ فرآورده نفتی اصلی	۸۶	۴۵۵	۴۰۵
خوراک و میعانات گازی پتروشیمی‌ها	۲۵	جزء درآمد هدفمندی نبوده است	۲۵
برق با احتساب عوارض و سایر	۲۵	۲۳۶	۱۰۴
آب و سایر	۹	۳۳	۵۷

۵۰۰ میلیون بشکه نفت خام سالانه هدر می‌رود

ایراد مهم قانون هدفمندسازی یارانه‌ها در نظر نگرفتن نقش عرضه انحصاری دولت در مصرف بالای انرژی در کشور بوده است، به‌گونه‌ای که قانون هدفمندکردن یارانه‌ها فقط اشاره مختصری به ضرورت ارتقای راندمان نیروگاه‌ها و کاهش اتلاف شبکه توزیع داشته اما توجه جدی به اصلاح تلفات زنجیره عرضه انرژی ندارد. این در حالی است که بخش عمده‌ای از انرژی کشور در پالایشگاه‌های نفت و گاز و نیروگاه‌های برق به هدر می‌رود. تلفات بخش عرضه انرژی قبل از اینکه به دست مصرف‌کننده نهایی برسد، تقریباً سالانه معادل ۵۰۰ میلیون بشکه نفت خام یا روزانه ۱٫۳ میلیون بشکه نفت است. کاهش میزان تلفات در زنجیره تولید تا مصرف انرژی خود می‌تواند گامی بسیار مهم در راستای عمل‌کردن یارانه‌ها باشد که عمده آن نیز در اختیار بخش دولتی است.

خبرگزاری فارس دراین‌باره گزارش داده است که محمدباقر نوبخت در روزهای اخیر افزایش درآمد هدفمندسازی یارانه‌ها به ۳۰۲ هزار

میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۹۹ را اعلام کرده است. رئیس سازمان برنامه‌وبودجه کشور گفته حدود ۳۰۲ هزار میلیارد تومان یارانه آشکار برای سال آینده پیش‌بینی شده است که ۱۸۶ هزار میلیارد تومان آن به‌صورت نقدی و غیرنقدی میان خانواده‌ها توزیع می‌شود.

رشد ۱۱۴درصدی درآمدهای هدفمندی در لایحه بودجه ۹۹

سرجمع این ارقام ۳۰۲ هزار میلیارد تومان می‌شود که به نسبت درآمدهای هدفمندی در سال ۹۸ رشد ۱۱۴درصدی دارد که در نوع خود جالب است و مشخص نیست چرا در سال‌های گذشته منابع این بخش شفاف‌تر نشد. مرکز پژوهش‌های مجلس دراین‌باره معتقد است: در سال ۱۳۹۸ فقط ۴۵ درصد از کل منابع حاصل از اجرای قانون به سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها اختصاص خواهد یافت.

درآمد حاصل از افزایش منابع هدفمندی یارانه‌ها در جیب شرکت‌های دولتی

قابل‌توجه خواهد بود. صادرات فرآورده‌های نفتی عمدتاً به مقصد کشورهای همسایه است و خریدار دارد و به همین سبب مشکلی در صادرات آن وجود نخواهد داشت اما درباره صادرات گاز این پرسش ایجاد نمی‌شود که ایران چگونه در شرایط تحریم به صادرات گاز خواهد پرداخت؟ پاسخ این است که ترکیه گاز ایران را خریداری می‌کند و صرفاً محل درآمد حاصل از صادرات گاز در بودجه به سهم طرح هدفندی یارانه‌ها منتقل شده است.

این درآمد‌ها وارد بودجه عمومی دولت نمی‌شود و صرف بودجه شرکت‌های دولتی خواهد شد، زیرا در پیوست بودجه عنوان شده است این منابع عمدتاً نصیب شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، شرکت ملی نفت، شرکت گاز و شرکت صنایع پتروشیمی خواهد شد که البته این بزرگی ارقام نیز مربوط به تورم ایجادشده است و ماهیت شرکت‌ها و اندازه آنها را تغییر نمی‌دهد.

می‌شوند.
باین‌حال، بخشی از این کاهش یارانه از جیب مردم جبران خواهد شد.

از آن‌سو، دوسوم منابعی که برای تأمین آن، ارقام هدفمندی بزرگ‌تر شده و افزایش حدود ۱۶۱٫۶هزارمیلیاردتومانی را نشان می‌دهد، از محل صادرات و افزایش نرخ خوراک و میعانات گازی پتروشیمی‌هاست. به معنای دیگر، ۸۰۸هزار میلیارد تومان یعنی دوسوم از این درآمد افزایش‌یافته، بار مالی برای مردم نخواهد داشت و تنها چیزی در حدود ۳۲ درصد افزایش قیمت حامل‌های انرژی را در سال آتی تجربه خواهیم کرد.

از طرف دیگر، ازآنجاکه این ارقام مربوط به صادرات برخی حامل‌های انرژی است و نسبت برابری ارزی ایران با ارز جهانی تغییر یافته و با کاهش ارزش پول ملی مواجهیم، ارقام حاصل‌شده که بر مبنای دلار است، درآمد بیشتری را نصیب دولت کرده و رقمی

رئیس سازمان امور مالیاتی خواستار عدم معافیت مالیاتی بیمه‌های عمر شد

سنگ‌اندازی مالیاتی در مسیر بیمه‌های عمر

دهک‌های درآمدی را در کشورهایی مانند هند مجاب به خرید بیمه عمر کرده است. در ایران عموم مردم نه به‌خاطر مکفی نبودن درآمد بلکه از یک سو به علت عوامل فرهنگی و از سوی دیگر به‌دلیل بی‌اطلاعی از مزایای بیمه عمر از آن استقبال نمی‌کنند.

گوشواره‌های مالیاتی صنعت بیمه

اکنون در چنین شرایطی که متولیان بیمه با تلاش بسیار سعی بر اندکی رشد ضریب نفوذ بیمه دارند، عده‌ای با برخی اقدامات و ایجاد بعضی قوانین در راه این رشد سنگ‌اندازی می‌کنند؛ هم‌اکنون در اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم که در مجلس در حال بررسی است، پیشنهاد شده بیمه‌های عمر و زندگی مشمول پرداخت مالیات شوند. به گزارش خبرگزاری مهر یکشنبه دهم آذر ۹۸ رئیس سازمان امور مالیاتی در حاشیه دیدار با شرکت‌های بیمه تأکید کرده است: موافق معافیت مالیاتی بیمه‌های عمر نیستیم. امیدعلی پارسا همچنین در پاسخ به پرسشی مبنی بر دریافت مالیات از بیمه‌های عمر و زندگی و احتمال کاهش ضریب نفوذ بیمه در کشور گفته است: همه به‌دنبال معافیت‌های مالیاتی هستند و این‌طور نمی‌توان کشور را اداره کرد. موضوع مالیات و بیمه مسائلی درهم‌تنیده هستند و همان‌طورکه صنعت بیمه با مشکلات خاص خود را دارد، نظام مالیاتی کشور نیز مسائل خاص خود را پیش‌رو دارد. در کل مالیات اخذشده در تمامی رشته‌ها رقم مناسبی برای اداره کشور نیست و تمام واحدهای اقتصادی به‌دنبال معافیت از پرداخت مالیات هستند. به گفته پارسا قانون‌گذار در صنعت بیمه حمایت‌های لازم را به عمل آورده اما هم‌اکنون در اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم که در مجلس در حال بررسی است، پیشنهاد شده بیمه‌های عمر و زندگی مشمول پرداخت مالیات شوند.

به‌دنبال اظهارات رئیس سازمان امور مالیاتی، دبیر سندیکای بیمه‌گران با تأکید بر اینکه اخذ مالیات از بیمه‌های عمر و زندگی در قالب قانون مالیات‌های مستقیم می‌تواند به کاهش ضریب نفوذ بیمه منجر شود، از نمایندگان مجلس تقاضا کرد مفاد لایحه آن را تصویب نکنند. افزایش ضریب نفوذ بیمه از جمله تکالیف مجلس شورای اسلامی برای صنعت بیمه است که این مهم با گسترش بیمه‌های عمر امکان‌پذیر است؛ اما متأسفانه در پیش‌نویس لایحه مالیات‌های مستقیم، پیشنهاد شده از بیمه‌های عمر، مالیات دریافت شود. چنانچه در بیمه‌های عمر و زندگی موفق عمل نکنیم، افزایش نفوذ بیمه بیمه محقق نخواهد شد. همان‌طورکه در دنیا نیز بیش از ۵۰ درصد ضریب نفوذ بیمه مربوط به بیمه‌های عمر و زندگی است، این مقام مسئول در صنعت بیمه گفت: اگر

با سرمایه‌گذاری ۵ هزارمیلیاردی صورت گرفت

رونمایی از اولین فراصندوق بازار سرمایه ایران

● آیین رونمایی از اولین فراصندوق کشور با سرمایه‌گذاری پنج هزار میلیاردریالی به همت ستاد اجرایی فرمان امام، معاونت علمی ریاست جمهوری، دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان اقتصادی رضوی، کمیته امداد، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان اقتصادی کوثر صبح دیروز در محل نمایشگاه دائمی دستاوردهای ستاد اجرایی فرمان امام برگزار شد.

محمد مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان امام، در این مراسم گفت: در حال حاضر فعالیت‌های خرد و متوسط بنگاه‌های اقتصادی و حمایت از فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان دو راه برای رسیدن به پیشرفت اقتصادی در دنیای امروز است. رئیس ستاد اجرایی فرمان امام از ایجاد روزانه صد طرح کوچک و خرد و ایجاد ۳۰۰ شغل به طور روزانه از سوی ستاد

در مناطق محروم کشور خبر داد و تصریح کرد: در سال جاری تاکنون توانسته‌ایم صد هزار شغل ایجاد کنیم که مسلمان تعداد شغل‌های ایجادشده تا پایان سال از این مقدار هم بیشتر خواهد شد. وی افزود: در بحث شرکت‌های دانش‌بنیان برنامه ستاد اجرایی این است که سرمایه‌گذاری خطرپذیری در این حوزه داشته باشد. وی از ایجاد سه صندوق در بورس خبر داد و گفت: ما به دنبال خط‌شکنی در بحث اشتغال هستیم و ایجاد بستر لازم برای فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان را دنبال می‌کنیم. سورنا ستاری، معاون علمی ریاست جمهوری، نیز در این مراسم به اهمیت جایگاه سرمایه‌گذاری خطرپذیر اشاره را افزود:

تاکنون توانسته‌ایم چندین صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه را در بورس به ثبت برسانیم که این مقدار کافی نیست و نیازمند همکاری سازمان‌ها و دیگر ارگان‌ها هستیم. وی با اشاره به نقش شتاب‌دهنده‌ها در کسب و کارهای دانش‌بنیان، تأکید کرد: متأسفانه دانشگاه‌ها نمی‌توانند این اکوسیستم دانش‌بنیان را پرورش دهند و برای اصلاح این موضوع باید مراکز نوآوری و استارت‌آپ‌ها را ایجاد کرد. طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی دیگر سخنران این مراسم، با بیان این مطلب که باید فضای دانشگاه طوری باشد که مجموعه‌های استارت‌آپ‌ها از آن حاصل شود، گفت: با پول نفت و سرمایه‌گذاری دولتی نمی‌توان اقتصاد بویا ایجاد کرد. وی با اشاره به مشارکت ستاد اجرایی فرمان امام در تشکیل این صندوق، بیان کرد: خرسند هستیم که ما هم توانستیم به عنوان نقش‌آفرین جدی در تربیت جوانان به عنوان یکی از سرمایه‌گذاران در این صندوق مشارکت کنیم. در پایان این مراسم تفهنامه ایجاد فراصندوق بین ستاد اجرایی فرمان امام، معاونت علمی ریاست جمهوری، دانشگاه آزاد، کمیته امداد، همراه اول و مخابرات، آستان قدس رضوی و سازمان تبلیغات و مؤسسه کوثر امضا شد.

مهندس جلالی مطرح کرد:

ارتقای کیفیت در خودروسازی نیازمند جداسازی

● شرایط حاکم بر اقتصاد ایران و تشدید تحریم‌های ظالمانه آمریکا در سال رونق تولید از یک سو و فشارهایی که بر صنعت خودرو کشور و به تبع آن صنعت قطعه‌سازی تحمیل می‌شود از سوی دیگر باعث شده در روزهای سخت اقتصادی، این صنعت مولد و پیشرو حال خوبی نداشته باشد. ارتقای کیفیت تولید در خودروسازی نیازمند جداسازی قطعه‌سازی تحمیل می‌شود از سوی دیگر باعث شده در روزهای سخت اقتصادی این صنعت مولد و پیشرو حال خوبی نداشته باشد و در نتیجه آن‌طور که باید و شاید نتواند از پس تحریم برآید و به‌زودی دچار مشکلات حادتر و جبران‌ناپذیری شود. مهندس امیرحسین جلالی، نایب‌رئیس انجمن همکن قطعه‌سازان خودروی استان تهران، درباره مشکلات صنعت خودرو و قطعه‌سازی گفت: یکی از علل به‌وجودآمدن تنگناهای اقتصادی برای قطعه‌سازان، دولتی‌بودن صنعت خودرو در کشور است؛ زیرا دولت با داشتن سهام اندک در خودروسازی‌ها، در عزل و نصب مدیران و سواظ بر بزرگ دخالت می‌کند و مدیران منصوب، موظف به اجرای دستورات غیر اقتصادی دولتمردان بوده و به دلایل

مختلف در دوره‌های بعضاً کوتاه تعویض می‌شوند. ایشان درباره مصداق تصمیمات غیر اقتصادی خودروسازان اظهار کرد: سرمایه‌گذاری غیرمولد در سایت‌های متعدد داخلی و خارجی که از بودجه جاری در خودروسازی تغذیه می‌شود، یکی از این موارد بوده که اثرات مخرب استفاده از تکنیکی جاری در راستای سرمایه‌گذاری بلندمدت و غیرمولد، برای اهل فن روشن است. از طرف دیگر، تغییرات زودهنگام مدیران اجرایی، راهبردهای اقتصادی بلندمدت را از خودروساز سلب می‌کند و در نهایت تصمیمات کلیدی دچار روزمرگی می‌شوند.